

abszolút páratartalom absolute moisture	1 m ³ levegőben lévő vízgőz tömege g-ban.
alagcső (dréncső) drain tube	Porózus vagy perforált falú égetett agyagból, műanyagból vagy betonból készült cső, amelyet a talajnedvesség szabályozása céljából (lecsapolás, öntözés, szivárogtatás) fektetnek le a talajba.
anaerob mikro-organizmus anaerob micro-organism	Molekuláris oxigén teljes vagy majdnem teljes hiányában élő és szaporodó mikroorganizmus (gomba, baktérium)
anyagmérleg mass balance	Egy gyártási vagy szolgáltatási folyamat belépő (I: input) és kilépő (O: output) anyagmennyiségeit veszi számba. Helyes anyagmérleg esetén a technológia belépő és kilépő oldalán szereplő anyagok mennyiségei megegyeznek.
ártalmatlanítás disposal	A hulladék okozta környezetterhelés csökkentése, környezetet veszélyeztető, szennyező, károsító hatásának megszüntetése, kizárása a környezet elemeitől történő elszigeteléssel vagy anyagi minőségének megváltoztatásával (lerakás, termikus ártalmatlanítás, más kémiai, biológiai vagy fizikai eljárás).
átlagos koncentráció, ÁK average concentration	A légszennyező anyagnak a munkahely levegőjében egy műszakra megengedett átlag-koncentrációja, mg/m ³ .
autotróf szervezetek autotrophic organization	Olyan szervezetek, amelyek a Nap fényenergiája segítségével (fotoszintézis) vagy redukált szervetlen anyagok oxidációjával (kemoszintézis) termelnek szerves anyagot.
biogáz biogas	A szerves anyagok anaerob bomlásakor, illetve erjedésekor, rothadásakor (baktériumok közreműködésével) keletkező, főleg CO ₂ -ből és CH ₄ -ből álló gázelegy.
biokémiai oxigénigény, BOI biochemical oxygen demand, BOC	A szennyvízben lévő biológiailag bontható anyagok bakteriális bontása során, meghatározott idő alatt fogyott oxigén mennyisége (oxigénfogyasztás g/m ³ -ben). A lebontást jellemző oxigénfogyasztás mértéke és sebessége sok tényezőtől, így a vízmintában lévő mikroorganizmusok természetétől és számától, a szerves anyagok minőségétől, az egyéb tápanyag- és oxigénellátottságtól, a hőmérséklettől, a toxikus anyagok jelenlététől, stb. függ.
biológiailag lebontható hulladék biodegradable waste	Biohulladék. Minden szervesanyag-tartalmú hulladék, ami anaerob vagy aerob módon (mikroorganizmusok, talajélőlények vagy enzimek segítségével) lebontható.
bűz stench	Kellemetlen szagú légszennyező anyag vagy anyagok keveréke, amely összetevőivel egyértelműen nem jellemezhető.
csapadék precipitation	A légkörből a föld felszínére jutó víz.
csurgalékvíz	Minden olyan folyadék, amely a lerakott hulladékon átszivárog, vagy amelyet a hulladéklerakó magában tart, illetve amely a

leachate	csurgalékvízgyűjtő rendszeren elvezetésre kerül.
denitrifikáció denitrification	Nitrit- és nitrátvegyületek elemi nitrogénné való redukciója baktériumok segítségével.
detergens detergent	Olyan anyagok (felületaktív anyagok, tenzidek), amelyek csökkentik az oldószer (víz) felületi feszültségét (pl. mosószerek).
egészségügyi határérték exposure limit	A légszennyezettségnek a tudomány mindenkori szintje alapján megállapított azon mértéke, amely tartós egészségkárosodást nem okoz, és amelyet az emberi egészség védelme érdekében meghatározott módon és időn belül be kell tartani.
elérhető legjobb technika best available techniques, BAT	A leghatékonyabb technika a környezet egészének magas szintű védelme érdekében. Az elérhető legjobb technika a kibocsátási határértékek megállapításának alapja.
eleveniszap activated sludge	A biológiai szennyvíztisztítás második, biológiai fokozatában keletkezett, élőlényeket tartalmazó, pelyhes szerkezetű tömeg, ami állhat csupán „aktív”, a szennyező anyagok lebontására alkalmas mikroorganizmusokból, de egyéb szerves és szervetlen anyagokat is tartalmazhat.
energetikai hasznosítás energy recovery	A hulladék energiatartalmának kinyerése.
eutrofizáció eutrophication	A vizekben bekövetkező természetes vagy mesterséges eredetű növényi tápanyagdúsulás (nitrogén-, foszforvegyületek), amelyet követ a felszíni vizek elnövényesedése (algásodás, hínárosodás), azaz a víz trofitásfokának növekedése.
expozíciós idő exposure time	A dolgozó tartózkodási ideje a szennyezett levegőjű munkahelyen.
fertőtlenítés disinfection	Olyan fizikai vagy kémiai eljárás, amely a kórokozók elpusztítását és fertőzőképességük csökkentését segíti elő.
flokkulálás flocculation	(Pelyhesítés, koagulálás) Nagy méretű csapadék képződése kis méretű (kolloid) részecskékből, amely a szuszpendált vagy kolloidként jelenlévő egyéb szennyeződések is adszorbeálhatja a vízből.
fordított ozmózis reverse osmosis	Nyomás hatására a töményebb oldatból az oldószer átdiffundál a féligáteresztő hátyán, így az oldat töményedik.
hallható hang sound	Olyan hang, melynek frekvenciája 20-20000 Hz között van.
halogénezett szerves oldószer halogenated organic solvent	Olyan szerves oldószer, ami legalább egy (bróm, fluor, jód vagy klór) halogén atomot tartalmaz molekulánként.

hang sound	Anyagi közeg (gáz, folyadék vagy szilárd test) részecskéinek mechanikai rezgése, amelyet a hangforrás kelt, s hullám formájában terjed.
hangforrás source	Olyan rugalmas test, amely mechanikai rezgésbe hozható, és rezgéseit a környező közegnek (hangtér) átadja.
hangfrekvencia audio frequency	Az egy másodpercre eső rezgések száma, amely a hang magasságát is jelenti. Egysége: 1/s = Hz (Hertz)
hangintenzitás sound intensity	$L_I = 10 \cdot \lg \frac{I}{I_0}$ <p>ahol L_I az intenzitás szint (dB), I az intenzitás (W/m^2), I_0 a viszonyítási alapintenzitás, értéke $1 \cdot 10^{-12} \text{ W}/\text{m}^2$. A logaritmikus skála oka az, hogy az érzékszerveink az intenzitás növekedést nem lineárisan érzékelik.</p>
havária emergency	Műszaki üzemzavar, illetve a vizek, a környezet helyi jelentőségű, erőteljes, váratlan, hirtelen szennyezése, károsodás.
háztartási hulladék household waste	Az emberek mindennapi élete során a lakásokban, valamint a pihenés, üdülés céljára használt helyiségekben és a lakóházak közös használatú helyiségeiben és területein, valamint az intézményekben keletkező hulladék.
hidraulikus tartózkodási idő hydraulic residence time	A vízhozam és a műtárgytérfogat hányadosa.
hidraulikus terhelés hydraulic charging	Egységnyi idő alatt a műtárgy (pl. biológiai medence utóülepítő) egységnyi felületére vonatkoztatott bevezetett víztérfogat, egysége: m^3/h .
hulladék waste	a. Bármely anyag, vagy energia a nem megfelelő helyen. b. A hulladékkategóriák valamelyikébe tartozó tárgy vagy anyag, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik, vagy megválni köteles.
hulladékgazdálkodás waste management	A hulladékkal összefüggő tevékenységek rendszere (a hulladék keletkezésének megelőzése, a hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentése, a hulladék kezelése, tervezés és ellenőrzés, a kezelő berendezések és létesítmények üzemeltetése, bezárása, utógondozása, a működés felhagyását követő vizsgálatok, szaktanácsadás és oktatás).
hulladékgyűjtő sziget reuse island	Ahol csak a települési szilárd hulladék szelektíven gyűjtött, hasznosítható összetevőinek begyűjtése történhet.
hulladékgyűjtő udvar waste collection yard	A szelektíven begyűjtethető települési szilárd, valamint a veszélyes hulladékok átvételére és az elszállításig elkülönített módon történő tárolására szolgáló, felügyelettel ellátott, zárt begyűjtőhely.

inert hulladék inert waste	Az a hulladék, amely nem megy át jelentős fizikai, kémiai vagy biológiai átalakuláson. (Vízben nem oldódik, nem ég, illetve más fizikai vagy kémiai módon nem reagál, nem bomlik le biológiai úton, nincs kedvezőtlen hatással a vele kapcsolatba kerülő más anyagra oly módon, hogy abból környezet-szennyezés vagy emberi egészség károsodása következne be, csurgaléka és szennyezőanyag-tartalma, illetve a csurgalék ökotoxikus hatása jelentéktelen, így nem veszélyezteti a felszíni vagy felszín alatti vizeket.
infrahang infrasound	Olyan hang, melynek frekvenciája 20 Hz alatt van. Nem hallható.
ivóvíz drinking water	Külön rendeletben meghatározott minőséggel rendelkező víz, amely ivásra, főzésre és élelmiszerek készítésére alkalmas.
karcinogén anyagok carcinogens	Rákkeltő, daganatkeltő hatású anyagok.
keménység hardness	A vízben oldott kalcium- és magnéziumsók okozta tulajdonság. (A változó keménységet a kalcium- és magnézium-hidrogénkarbonátok, az állandó keménységet az egyéb vízben oldható kalcium- és magnéziumsók okozzák.) A keménység meghatározásához ki kell számítani a Ca-, Mg-sókkal egyenértékű CaO mennyiségét. A keménységet megadhatjuk: <ul style="list-style-type: none"> - a CaO anyagmennyiség koncentrációjával: mmol/dm³; - német keménységi fokkal (nk^o): a nk^o-ú az a víz, melynek 1 dm³-ében 10 mg CaO-al egyenértékű Ca- vagy Mg-só oldata van.
kémiai oxigénigény, KOI chemical oxygen demand, COD	A szennyvízben lévő, erős oxidálószerrel (pl. savas KMnO ₄ , savas K ₂ CrO ₇) oxidálható oldott és szuszpendált szerves anyag térfogategységenkénti – szabvány által előírt körülmények között meghatározott – oxigénigénye (oxigénfogyasztás g/m ³ -ben). A KOI magában foglalja az összes - adott körülmények között oxidálható – szerves (biológiailag bontható és bonthatatlan szerves anyag) és az ilyen körülmények között oxidálható szervesetlen anyag mennyiségét is.
kifogásolt minőségű ivóvíz poor quality drinking water	Olyan víz, amely az emberi egészséget veszélyeztető anyagot vagy szerkezetet nem tartalmaz, de előfordul benne olyan anyag vagy szerkezet, amely zavaró, pl. esztétikai kifogást okoz.
koliszám coli count	100 cm ³ vízből kitenyészthető baktériumtelepek száma.
nitrifikáció nitrification	A különböző nitrogénvegyületek oxidációja aerob körülmények között mikroorganizmusok segítségével.
oxigéntelítettség oxygen saturation	Levegővel telített víz egyensúlyi oldott oxigéntartalmának aránya, százalékban kifejezve.

PAH polycyclic aromatic hydrocarbons	Policiklikus aromás szénhidrogének (pl. naftalin, fenantrén, benz-a-pirén, stb.).
PCB polychlorinated biphenyls	Poliklórozott bifenilek
R mondatok R statements	A veszélyes anyagok sajátos veszélyeire/kockázataira utaló figyelmeztető mondatok.
relatív páratartalom relative moisture	Kifejezi, hogy az adott hőmérsékleten az abszolút nedvességtartalom hány százaléka a telített nedvességtartalomnak.
rétegvíz layer of water	Két vízzáró réteg között elhelyezkedő felszín alatti víz.
S mondatok S statements	A veszélyes anyagok biztonságos használatára utaló figyelmeztető mondatok.
szennyvíz sewage	Minden olyan háztartásban, iparban, mezőgazdaságban keletkező használt víz, amely mechanikailag, kémiaiilag vagy biológiailag szennyezett, így közvetlen felhasználásra általában nem alkalmas.
szervesanyag-terhelés organic charging	Egységnyi idő alatt a berendezésben juttatott szerves anyag mennyiségének és a berendezésben lévő eleveniszap szárazanyag-tartalmának hányadosa. A tápanyag-mikroorganizmus arányt jellemzi, egysége: kg szerves anyag ⁻¹ d ⁻¹ vagy kg iszap ⁻¹ d ⁻¹
sztratoszféra stratosphere	A légkörben a troposzféra fölött (kb. 50 km-ig) elhelyezkedő réteg.
talaj soil	a.) A földkéreg felszínén az élővilág és az éghajlat együttes hatására kialakuló, bonyolult összetételű, állandóan változó képződmény. b.) A talaj egy háromfázisú polidiszperz rendszer, amely nagyrészt szilárd fázisból áll, a hézagokban talajoldat és levegő található.
talajvíz ground-water	A felszín alatti vízkészletnek azon része, amely az első vízzáró réteg fölött helyezkedik el.
termálvíz thermal water	A 30 °C hőmérsékletnél melegebb felszín alatti víz.
TOC total organic carbon	A vízben lévő összes oldott és szuszpendált szerves anyagok mennyisége.
TOD total oxygen demand	A vízben lévő szerves és szervesetlen anyagok oxidálásához szükséges oxigén mennyisége, mg/dm ³ -ben.
troposzféra	A légkör földfelszín közeli része (8-15 km), amelyben a gáz-összetevők aránya állandó (homoszféra) és a talajtól felfelé haladva a

troposphere	levegő hőmérséklete és sűrűsége fokozatosan csökken.
újrafeldolgozás recycling	A hulladék anyagának termelésben, szolgáltatásban történő ismételt felhasználása.
újrahasználat reuse	A terméknek az eredeti célra történő ismételt felhasználása.
ultrahang ultrasound	Olyan hang, melynek frekvenciája 20000 Hz felett van. Nem hallható.
utógondozási időszak follow-up period	Az az időtartam, ameddig a hulladéklerakó még veszélyt jelenthet a környezetre.
üvegházhatás greenhouse effect	A globális hőmérséklet növekedése a légköri szén-dioxid koncentráció fokozatos emelkedése közben. (A légkör a napfény rövid hullámhosszú sugárzását átengedi, de elnyeli illetve visszaveri a földfelszín által kibocsátott nagyobb hullámhosszú hősugarakat, így a légkör felmelegszik.)
veszélyes hulladék dangerous waste	A veszélyességi jellemzők közül eggyel vagy többel rendelkező, illetve ilyen anyagokat vagy összetevőket tartalmazó, eredete, összetétele, koncentrációja miatt az egészségre, a környezetre kockázatot jelentő hulladék.
vízhozam discharges	Egységnyi idő alatt a berendezésen átáramló víz térfogata.
VOC volatile organic compound	Illékony szerves vegyület: bármely olyan szerves vegyület, amelynek gőznyomása 293,15 K-on 0,01 kPa vagy annál nagyobb érték, vagy ennek megfelelő illékonyaságú a felhasználás körülményei között.
zaj noise	Olyan hang, amely kellemetlennek, zavarónak minősül. Megítélése szubjektív. A zaj hatása az emberi szervezetre: 30 dB fölött: pszichés károsodás, 65 dB fölött: vegetatív idegrendszer károsodása, 85 dB fölött: anyagcsere-zavarok, 130 dB fölött: fájdalomküszöb.